

**Briuselis, 2026 m. birželio 17 d.
(OR. en)**

10300/26

**Tarpinstitucinė byla:
2024/0319 (COD)**

**AGRI 465
AGRIORG 77
AGRIFIN 113
AGRILEG 155
CODEC 1115
PE 78**

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2026 m. birželio 15–18 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Vadovaujantis SESV 294 straipsnio nuostatomis ir Bendra deklaracija dėl praktinių bendro sprendimo procedūros taisyklių¹, įvyko keli neoficialūs Tarybos, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų pasitarimai siekiant dėl šio pasiūlymo susitarti per pirmąjį svarstymą.

¹ OL C 145, 2007 6 30, p. 5.

Atsižvelgiant į tai, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto (AGRI) pirmininkė Veronika VRECIANOVA (ECR, CZ) AGRI vardu pateikė pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl reglamento kompromisinį pakeitimą (149 pakeitimas), dėl kurio pranešėja Céline IMART (PPE, FR) parengė pranešimo projektą.

Dėl šio pakeitimo buvo susitarta pirmiau minėtų neoficialių pasitarimų metu. Kitų pakeitimų pateikta nebuvo.

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2026 m. birželio 16 d. plenariniame posėdyje pirmiau nurodyto pasiūlymo dėl reglamento kompromisinis pakeitimas (149 pakeitimas) buvo priimtas. Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąją svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje².

Parlamento pozicija atspindi tai, dėl ko anksčiau susitarė institucijos. Todėl Taryba turėtų galėti patvirtinti Parlamento poziciją.

Tada aktas būtų priimtas ta redakcija, kuri atitinka Parlamento poziciją.

² Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

P10_TA(2026)0199

Ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimas

2026 m. birželio 16 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116 (COM(2024)0577 – C10-0209/2024 – 2024/0319(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2024)0577),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį, 42 straipsnio pirmą pastraipą ir 43 straipsnio 2 dalį, pagal kurias Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C10-0209/2024),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į 2025 m. kovo 27 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,
 - atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 15 d. Regionų komiteto nuomonę²,
 - atsižvelgdamas į preliminarų susitarimą, kurį atsakingas komitetas patvirtino pagal Darbo tvarkos taisyklių 75 straipsnio 4 dalį, ir į 2026 m. kovo 23 d. laišku Tarybos atstovo prisiimtą įsipareigojimą pritarti Parlamento pozicijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 60 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pranešimą (A10-0161/2025),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją³;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkei perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams

¹ OL C, C/2025/2969, 2025 6 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2969/oj>.

² OL C, C/2025/3479, 2025 7 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3479/oj>.

³ Ši pozicija pakeičia 2025 m. spalio 8 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P10_TA(2025)0214).

parlamentams.

Europos Parlamento pozicija, priimta 2026 m. birželio 16 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2026/...,

kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 42 straipsnio pirmą dalį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

■

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C, C/2025/2969, 2025 6 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2969/oj>.

² OL C, C/2025/3479, 2025 7 16, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3479/oj>.

³ 2026 m. birželio 16 d. Europos Parlamento pozicija.

kadangi:

- (1) žemės ūkio sektorius, visų pirma ūkininkai, ***užtikrinantys apsirūpinimo maistu saugumą***, susiduria su įvairiais iššūkiais. Dėl COVID-19 pandemijos, ***didėjančio pasaulio prekybos nestabilumo, vis ekstremalesnių meteorologinių reiškinių*** ir vykstančio Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą kaip niekad išaugo su energija susijusios žemės ūkio gamybos sąnaudos ir užsitęsė didelė infliacija, o tai daro poveikį ūkininkų išlaidoms ir maisto kainoms. Tuo pat metu ūkininkai toliau deda pastangas, kad jų gamyba taptų tvaresnė aplinkos atžvilgiu. Be to, daugelis su išaugusiomis pragyvenimo išlaidomis susiduriančių vartotojų perorientavo savo vartojimo modelius – pradėjo vartoti pigesnius maisto produktus. ***Dėl tų veiksnių*** pridėtinės vertės pasiskirstymas maisto tiekimo grandinėje tapo dar nepastovesnis, o sąlygos, kuriomis ūkininkai, ***visų pirma smulkieji ir vidutinio dydžio ūkiai***, vykdo veiklą, ***tapo*** dar neapibrėžtesnės, todėl kilo protestai ir išaugo nepasitikėjimas. Taigi, tikslinga priimti priemones, kuriomis būtų reaguojama į tuos iššūkius, kad būtų atkurtas ***sąžiningumas bei*** maisto tiekimo grandinės dalyvių pasitikėjimas, ***stiprinama ūkininkų padėtis ir didinama jų derybinė galia, be kita ko, pasitelkiant gamintojų organizacijas ir kooperatyvus, kaip pridėtinės vertės kūrėjus, taip pat būtų apsaugotos ūkininkų pajamos ir didinamas jaunimo pasitikėjimas ūkininko profesija***;

- (2) *rengiant prekybos standartus, susijusius su ūkininkavimo vietos ir (arba) ūkininkavimo kilmės nuoroda, ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama konkrečiam kiekvieno produkto ir sektoriaus kontekstui. Tos nuorodos turėtų būti nustatomos atsižvelgiant į poreikį geriau patenkinti su skaidrumu susijusius lūkesčius, be kita ko, pagal vidaus rinkos taisyklės ženklinant kilmės šalį, į jų svarbą vartotojams ir į tiekimo grandinės struktūrą, kartu atsižvelgiant į praktines pasekmes veiklos vykdytojams ir tai, kad reikia vengti bereikalingo sudėtingumo;*
- (3) įvairūs žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės veiklos vykdytojai, veikiantys įvairiuose gamybos, perdirbimo, prekybos, platinimo ir mažmeninės prekybos etapuose, yra sukūrę schemas ir ženklus, kuriais skatinama taikyti komercines sąlygas, užtikrinančias sąžiningą pridėtinės vertės paskirstymą ūkininkams ir trumpų tiekimo grandinių kūrimą ir išlaikymą. Būtina nustatyti minimaliuosius neprivalomų tų komercinių sąlygų apibūdinimų vartojimo reikalavimus, kad būtų padidintas tų apibūdinimų vartojimo maisto tiekimo grandinėje skaidrumas ir patikimumas, papildant esamas maisto produktų ženklinimo taisykles, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1169/2011⁴;

⁴ 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004, (OL L 304, 2011 11 22, p. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj>).

- (4) siekiant didesnio pasitikėjimo ir sąžiningumo visoje maisto tiekimo grandinėje, apibūdinimais „sąžiningas“, „teisingas“ **ir** lygiavertę **reikšmę turinčiais apibūdinimais** turėtų būti nurodomos tik tokios komercinės sąlygos, kuriomis užtikrinamas ūkininkų ir pirkėjų komercinių santykių stabilumas bei skaidrumas **ir**, dalyvaujančių ūkininkų vertinimu, teisinga **ir pelninga** kainodara ir kuriomis remiami Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslai bei prisidedama prie jų įgyvendinimo, be kita ko, tokiu būdu, kuris atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2024/1760⁵ I priedą;
- (5) apibūdinimas „trumpa tiekimo grandinė“ turėtų būti taikomas tik tokioms komercinėms sąlygoms, kai tarp ūkininkų ir vartotojų egzistuoja tiesioginis ryšys, suteikiantis galimybę tiesiogiai keistis informacija apie gamybos procesą ir produktą, be kita ko, naudojantis nuotolinio ryšio priemonėmis ir (arba) pasitelkiant tiekimo **grandinėje dalyvaujantį** tarpininką, **o vartotojai gali lengvai identifikuoti dalyvaujančių ūkininkų valdas, kuriose atitinkama žaliava buvo pagaminta**. Kaip alternatyva, šis apibūdinimas taip pat galėtų būti vartojamas tada, kai egzistuoja glaudus ryšys tarp ūkininkų ir geografiškai arti jų, nors galbūt ir kitoje valstybėje, gyvenančių vartotojų. **Geografinis artumas turėtų būti suprantamas kaip, be kita ko, nedidelis atstumas arba trumpas kelionės laikas, atsižvelgiant į valstybių narių geografinius ir demografinius ypatumus**. Toks apibūdinimo „trumpa tiekimo grandinė“ vartojimas paskatins vartotojus mokėti už produktus tiek, kad ūkininkams būtų sąžiningai atlyginama už produkciją, sustiprins kaimo vietas ir prisidės prie tų vietovių plėtros **bei atgaivinimo**, padidins produktų kilmės ir gamybos metodų skaidrumą. **Tai turėtų būti taikoma vidaus rinkoje pagamintiems arba jai pateiktiems produktams;**

⁵ 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir Reglamentas (ES) 2023/2859 (OL L, 2024/1760, 2024 7 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

- (6) siekiant geriau atspindėti rinkos sąlygas, kintančius vartotojų lūkesčius ir pažangą tiek prekybos standartų, tiek atitinkamų tarptautinių standartų srityje, ***pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 290 straipsnį*** Komisijai turėtų būti ***deleguoti*** įgaliojimai ***priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013⁶, nustatant papildomus neprivalomus apibūdinimus, lygiaverčius apibūdinimams „sąžiningas“ arba „teisingas“, taip pat*** neprivalomus apibūdinimus, kuriais nurodomos komercinės sąlygos, susijusios su sąžiningu pridėtinės vertės paskirstymu ūkininkams ir trumpų tiekimo grandinių kūrimu ir išlaikymu, vartojimo sąlygų ***nustatymo ar patikslinimo, atsižvelgiant į atitinkamus tarptautinius standartus ir susijusias kokybės sistemas. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁷ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos*** Parlamentas ir **■ Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;**

⁶ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

⁷ OL L 123, 2016 5 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

- (7) valstybės narės gali toliau taikyti arba priimti nacionalinę teisę, kuria nustatomi papildomi reikalavimai dėl neprivalomų apibūdinimų vartojimo komercinėms sąlygoms nurodyti, tačiau ta teisė neturėtų neleisti arba kliudyti vartoti tų apibūdinimų kitoje valstybėje narėje teisėtai pagamintiems arba parduodamiems produktams arba riboti tokio jų vartojimo;
- (8) užtikrinant veiklos vykdytojų atskaitomybę, didinant informuotumą apie rinkos signalų svarbą, pritaikant pasiūlą prie paklausos, gerinant kainų pokyčio persidavimą vertės grandinėje, didinant skaidrumą ir siekiant užkirsti kelią nesąžiningai prekybos praktikai bei kovojant su ja labai svarbu yra naudotis rašytinėmis sutartimis. Todėl sutartinių santykių pieno ir pieno produktų sektoriuje taisyklės turėtų būti išplėstos, kad apimtų ne tik žalią pieną, bet ir kitus produktus, kartu užtikrinant, kad jos derėtų su kituose žemės ūkio sektoriuose taikomomis sutartinių santykių taisyklėmis. ***Tačiau šiuo reglamentu valstybėms narėms turėtų būti leidžiama, pasikonsultavus su atitinkamais ūkininkų arba atitinkamų tarpšakinių organizacijų atstovais, atleisti veiklos vykdytojus nuo pareigos į savo rašytines sutartis įtraukti rodiklius, indeksus ar galutinės kainos apskaičiavimo metodus arba peržiūros nuostatą, jei nuspėjamumo, skaidrumo ir kainų pokyčio persidavimo poveikį galima pasiekti kitomis priemonėmis arba jei pareiga įtraukti šiuos elementus nebūtų tinkama ar proporcinga dėl kitų pagrįstų priežasčių;***

- (9) *siekiant atsižvelgti į rinkos pokyčius, kartu išlaikant veiksmingą konkurenciją pieno rinkoje, tikslinga padidinti kiekybines ribas, taikomas žalio pieno kiekiui, dėl kurio pripažintos gamintojų organizacijos veda kolektyvines derybas dėl sutarčių, išreikštam viso Sąjungoje pagaminamo kiekio ir viso valstybėje narėje pagaminamo ir pristatomo kiekio procentine dalimi;*
- (10) *siekiant suteikti valstybėms narėms daugiau lankstumo ir supaprastinti gamintojų organizacijų pripažinimo procedūrą, taip sumažinant sandorių sąnaudas ir padidinant veiksmingumą, gamintojų organizacijoms taikomose taisyklėse turėtų būti numatyta galimybė tas organizacijas pripažinti ne remiantis vienu prašymu dėl kiekvieno konkretaus sektoriaus, kaip šiuo metu reikalaujama, o remiantis vienu prašymu dėl kelių sektorių ar produktų, su sąlyga, kad ta gamintojų organizacija atitinka sąlygas, taikomas kiekvienam konkrečiam sektoriui, kuriame ji siekia pripažinimo.* Be to, **■** *ekologiškų produktų gamintojai gali naudotis esama galimybe* steigti ir pripažinti gamintojų organizacijas, *kad būtų sustiprintas jų bendradarbiavimas.* Gamintojų organizacijų pripažinimo kriterijuose ir jų įstatuose taip pat turėtų būti nustatyta, kad gamintojų organizacijos yra steigiamos ūkininkų, *gaminančių dirvožemyje auginamus žemės ūkio produktus – neatsižvelgiant į tai, ar taikant gamybos metodus naudojamus dirvožemis, ar kitos auginimo terpės, pavyzdžiui, šiltnamiuose, – arba gyvulininkystės žemės ūkio produktus, iniciatyva ir kontroliuojamos laikantis taisyklių, pagal kurias tiems ūkininkams nariams leidžiama demokratiškai tikrinti savo organizacijos veiklą ir jos sprendimus.* *Valstybėms narėms taip pat turėtų būti leidžiama nuspręsti, kad tokį demokratinį tikrinimą gali vykdyti ne tik tiesiogiai ūkininkai, bet ir jų asociacijos, įskaitant asociacijas, kurios yra kooperatyvai, su sąlyga, kad tas asociacijas kontroliuoja ūkininkai.* Tai neturėtų trukdyti prie gamintojų organizacijų prisijungti ir gamintojams, kurie nėra ūkininkai, *gaminantys dirvožemyje auginamus arba gyvulininkystės žemės ūkio produktus, pavyzdžiui, pirmojo etapo perdirbėjams arba* ne gamintojams;

- (11) siekiant skatinti tolesnį darnų vystymąsi, kuris yra vienas iš pagrindinių Sutarčių principų ir prioritetinis Sąjungos politikos tikslas, ir užtikrinti ūkininkų ir pirkėjų komercinių santykių skaidrumą, stabilumą ir sąžiningumą visoje tiekimo grandinėje, valstybės narės turėtų galėti konkrečių tikslų siekiančias gamintojų organizacijas pripažinti pritaikydamos joms neprivalomus komercinių sąlygų apibūdinimus, tokius kaip „sąžiningas“, „teisingas“, arba lygiavertę *reikšmę turinčius apibūdinimus* ir apibūdinimą „trumpa tiekimo grandinė“;
- (12) siekiant užtikrinti deramą ūkininkų gyvenimo lygį, sustiprinti jų poziciją derybose su perdirbėjais bei kitais tiekimo grandinės dalyviais ir numatyti teisingesnę pridėtinės vertės pasiskirstymą tiekimo grandinėje, galimybė savo narių vardu derėtis dėl sutarčių sąlygų, taikomų visai jų produkcijai ar jos daliai, turėtų būti suteikta ir nepripažintoms gamintojų organizacijoms, įskaitant kooperatyvus *arba kitus pagal nacionalinę teisę pripažintus lygiavertės teisinės formos subjektus, su sąlyga, kad jie atitinka Sąjungos lygmeniu nustatytus pripažinimo kriterijus ir užsiima Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nurodyta veikla, be kita ko, koncentruoja pasiūlą ir teikia savo narių produktus rinkai*. Siekiant užtikrinti tokias pačias sąlygas, kokios taikomos pripažintų ir nepripažintų gamintojų organizacijų nariams, tai galimybei turėtų būti taikomi atitinkami apribojimai. Visų pirma *ji* turėtų būti *suteikiama tik* nepripažintoms gamintojų organizacijoms, kurios **■** *pateikė valstybei narei paraišką dėl pripažinimo, per keturis mėnesius nuo tos paraiškos pateikimo arba, jei per tą laikotarpį tos valstybės narės sprendimas nepriimamas, penkerius metus nuo jų paraiškos pateikimo dienos, nebent valstybė narė per tą laiką atsisako pripažinti paraišką*;

- (13) siekiant sustiprinti pripažintų gamintojų organizacijų derybinę poziciją ir užtikrinti perspektyvią žemės ūkio gamybos plėtrą, pripažintoms gamintojų organizacijų asociacijoms turėtų būti leidžiama savo narių vardu derėtis dėl sutarčių sąlygų, taikomų visai jų narių produkcijai arba jos daliai, įskaitant kainą ***už produktus, kuriuos pagamino kai kurie arba visi jų nariai, net jei jie patys iš tikrųjų nevykdo ekonominės veiklos, su sąlyga, kad jų nariai iš tikrųjų vykdo ekonominę veiklą.*** Ta galimybė turėtų būti suteikta taikant apsaugos priemonę, pagal kurią organizacijos, kurios yra tų asociacijų narės, negali būti ir kitos gamintojų organizacijų asociacijos narės, o ***produktų***, kuriuos apima tų asociacijų veikla, kiekis negali viršyti **36 %** bendros ***atitinkamo produkto*** nacionalinės produkcijos ***atitinkamoje*** valstybėje narėje. Be to, siekiant išlaikyti veiksmingą konkurenciją rinkoje, pripažintoms gamintojų organizacijų asociacijoms taip pat neturėtų būti leidžiama derėtis dėl sutarčių sąlygų, jei joms priklauso ir nepripažintos gamintojų organizacijos;

- (14) *gamintojų organizacijų įstatuose reikalaujama, kad jų nariai dėl bet kurio konkretaus produkto būtų tik vienos gamintojų organizacijos nariai, siekiant, kad būtų užtikrintas gamintojų organizacijos stabilumas, užkirstas kelias oportunistiniam narių elgesiui, apribojant jų galimybę laisvai teikti gaminamų produktų kiekius skirtingoms gamintojų organizacijoms, ir išlaikytas nuoseklus atstovavimas jų nariams. Vis dėlto gamintojui turėtų būti galima būti kelių skirtingų gamintojų organizacijų nariu, jei atitinkamas produktas yra kitas valdoje gaminamas produktas. Todėl tikslinga paaiškinti, kad tinkamai pagrįstais atvejais, kai produktai yra pakankamai skirtingi, atsižvelgiant, be kita ko, į jų konkrečius ypatumus arba kitokią numatomą galutinę paskirtį, narystė keliose organizacijose yra galima;*
- (15) *siekiant, kad pirkėjai nepakenktų gamintojų organizacijų derybinei pozicijai, turėtų būti nustatytos tinkamos apsaugos priemonės, taikytinos pirkėjų ir tokių gamintojų organizacijų narių ryšiams. Pirkėjai gali užmegzti ryšį su gamintojų organizacijų nariais, tačiau ryšiai su tais nariais neturėtų pakenkti gamintojų organizacijų tikslams arba pasiūlos koncentravimui ir produktų pateikimui rinkai, ypač tais atvejais, kai tokiais tiesioginiais ryšiais su gamintojų organizacijų nariais naudojamas norint apeiti bendrą gamintojų organizacijų strategiją;*

- (16) *siekiant sustiprinti pienininkystę besiverčiančių ūkininkų padėtį, visų pirma stiprinant jų gamintojų organizacijas, tikslinga suderinti taisykles dėl gamintojų organizacijų įstatų ir išplėsti tų taisyklių taikymą, kad jos apimtų ir pieno sektoriaus gamintojų organizacijas, taip pagerinant demokratinį veikimą ir padidinant skaidrumą;*
- (17) svarbus vaidmuo sudarant palankesnes sąlygas tiekimo grandinės dalyvių dialogui ir propaguojant geriausią praktiką, rinkos skaidrumą, stabilius ir sąžiningus ūkininkų ir pirkėjų komercinius santykius visoje tiekimo grandinėje tenka tarpšakinėms organizacijoms. Todėl tikslinga iniciatyvų, kuriomis siekiama įtraukti neprivalomus komercinių sąlygų apibūdinimus, tokius kaip „teisingas“, „sąžiningas“ arba lygiavertę **reikšmę turintys apibūdinimai** ir „trumpa tiekimo grandinė“, rėmimą įtraukti į tikslų, kurių gali siekti pripažinta tarpšakinė organizacija, sąrašą;

- (18) kai kurios valstybės narės reikalauja, kad bet koks žemės ūkio produktų pristatymas į jų teritoriją būtų reglamentuojamas atitinkamų šalių rašytinėmis sutartimis. Jei valstybė narė ta galimybe nesinaudoja, ūkininkai, gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos gali prašyti naudoti rašytines sutartis. Tačiau dėl silpnesnės derybinės pozicijos ir baimės sulaukti komerciškai nepalankaus pirkėjų atsako ūkininkams ir jų asociacijoms gali būti sudėtinga tokį prašymą pateikti. Kad būtų padidintas pasitikėjimas, skaidrumas ir veiksmingumas tiekimo grandinėje, ūkininkai, ***dirbantys pačioje žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinės pradžioje, bei jų asociacijos***, gamintojų organizacijos ir gamintojų organizacijų asociacijos ***turėtų*** galėti naudoti rašytines sutartis. ***Todėl tais atvejais, kai žemės ūkio produktus pristato ūkininkai, kurie šiuos dirvožemyje auginamus produktus – neatsižvelgiant į tai, ar taikant gamybos metodus naudojamas dirvožemis, ar kitos auginimo terpės, pavyzdžiui, šiltnamiuose, – arba gyvulininkystės produktus pagamino savo valdose, ir nepriklausomai nuo to, kada jie šiuos pirminius žemės ūkio produktus perdirba, turėtų būti reikalaujama sudaryti rašytines sutartis.*** Rašytinė sutartis turėtų būti sudaroma ***ir tada, kai tokius produktus pristato ūkininkų asociacijos*** , gamintojų ***organizacijos arba*** gamintojų organizacijų ***asociacijos, perdirbančios tokius produktus arba juos parduodančios ūkininkams;***
- (19) kad būtų geriau atsižvelgiama į rinkos signalus ir būtų pagerintas kainų pokyčio persidavimas, valstybės narės turėtų galėti reikalauti, kad rašytinės sutartys būtų naudojamos ***ir tada***, kai žemės ūkio produktus pristato kiti ***maisto tiekimo grandinės subjektai arba*** kai jie yra pristatomi tokiems kitiems subjektams, ir reikalauti, kad pirkėjai naudotų rašytinius pasiūlymus sudaryti sutartis dėl žemės ūkio produktų pristatymo; **■**

- (20) *paprastumo sumetimais ir siekiant sumažinti sandorių sąnaudas, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos tam tikros nukrypti leidžiančios nuostatos dėl privalomo rašytinių sutarčių arba rašytinių pasiūlymų sudaryti sutartį naudojimo ir valstybėms narėms turėtų būti leidžiama kai kuriais atvejais pristatymui netaikyti reikalavimo naudoti rašytines sutartis ar rašytinius pasiūlymus sudaryti sutartį. Tačiau ūkininkams ir jų asociacijoms turėtų būti palikta teisė prašyti rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį, kai tokios pareigos nėra. Kad būtų išsaugotas gamintojų organizacijų ir kooperatyvų vaidmuo skatinant taikyti kolektyvinius metodus ir kuo labiau padidinant pridėtinę vertę jų nariams, taip stiprinant ūkininkų padėtį tiekimo grandinėje, neturėtų būti reikalaujama naudoti rašytinės sutarties tais atvejais, kai produktus gamintojų organizacijai ar kooperatyvui pristato jų nariai, su sąlyga, kad susijusios gamintojų organizacijos ar kooperatyvo įstatuose numatytos skaidrios ir nuspėjamos taisyklės dėl kainų pokyčio persidavimo, atsižvelgiant į poveikį ūkininkų atlygiui;*

- (21) *siekiant suteikti valstybėms narėms galimybę atsižvelgti į nacionalinę arba regioninę praktiką, šiuo reglamentu valstybėms narėms turėtų būti leidžiama netaikyti reikalavimo naudoti rašytines sutartis ar rašytinius pasiūlymus sudaryti sutartį tais atvejais, kai produktams būdingi sezoniniai pasiūlos ar paklausos svyravimai arba jie greitai genda, taip pat kai produktams taikoma konkreti tradicinė arba nusistovėjusi pardavimo praktika. Be to, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama, pasikonsultavus su atitinkamais ūkininkų arba atitinkamų tarpšakinių organizacijų atstovais tam tikriems produktams, išskyrus pieną ir pieno produktus, netaikyti pareigos sudaryti rašytines sutartis, jei nuspėjamumo, skaidrumo ir kainų pokyčio persidavimo poveikis atitinkamiems produktams pasiekiamas kitomis priemonėmis arba jei pareiga dėl šių produktų sudaryti rašytines sutartis arba teikti rašytinius pasiūlymus sudaryti sutartį šių produktų atžvilgiu nebūtų tinkama ar proporcinga dėl kitų pagrįstų priežasčių. Ta galimybė tam tikriems produktams netaikyti reikalavimo sudaryti rašytines sutartis turėtų apimti ir galimybę tam tikriems produktams netaikyti tokių tam tikrų privalomų rašytinių sutarčių elementų. Siekiant apsaugoti ūkininkus, turėtų būti aiškiai nurodyti atvejai, kuriais tokios išimtys gali būti taikomos;*

- (22) reikalavimas naudoti rašytines žemės ūkio produktų pristatymo sutartis ir pagrindinės tų sutarčių naudojimo sąlygos turėtų būti nustatyti Sąjungos lygmeniu, kartu užtikrinant, kad šalių teisė derėtis dėl visų savo sutarčių elementų nebūtų ribojama daugiau, nei tikrai būtina. *Vis dėlto valstybėms narėms neturėtų būti užkertamas kelias priimti priemonės, skirtas kovai su nesąžininga prekybos praktika žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje, darančia neigiamą poveikį žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygiui, su sąlyga, kad tokios priemonės yra tinkamos ir proporcingos siekiamam tikslui pasiekti ir yra suderinamos su Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633⁸, įskaitant jos 9 straipsnį;*
- (23) kad šalys būtų paskatintos siekti taikaus susitarimo kilus ginčams dėl rašytinės sutarties sudarymo ar peržiūros, valstybės narės turėtų *užtikrinti, kad šalims būtų prieinami tarpininkavimo arba panašūs mechanizmai. Tokie mechanizmai gali apimti esamus mechanizmus arba naujus mechanizmus, sukurtus tuo tikslu. Tai galėtų būti ūkininkams atstovaujančios organizacijos, tarpšakinės organizacijos, akredituotos privačios tarpininkavimo tarnybos arba kitos nepriklausomos ginčų sprendimo įstaigos. Tie mechanizmai turėtų būti nešališki ir jų naudojimas turėtų būti savanoriškas susitariančiosioms šalims.* Valstybės narės turėtų informuoti Komisiją apie ■ jų teritorijoje taikomus ■ mechanizmus;

⁸ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/633 dėl įmonių vienu kitoms taikomos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje (OL L 111, 2019 4 25, p. 59, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj>).

- (24) siekiant, kad sklandžiau veiktų kainų pokyčio persidavimo mechanizmai, kai galutinė už žemės ūkio produktų pristatymą mokėtina kaina apskaičiuojama derinant įvairius sutartyje nustatytus veiksniai, tie veiksniai turėtų apimti objektyvius rodiklius, indeksus ar apskaičiavimo metodus, kurie šalims būtų nesunkiai suprantami. Kad ūkininkai nebūtų priversti produktus sistemingai parduoti už jų gamybos sąnaudas mažesne kaina, rodikliai, indeksai ir galutinės kainos apskaičiavimo metodai turėtų atspindėti rinkos sąlygų pokyčius ir pristatytų žemės ūkio produktų gamybos sąnaudų *atitinkamų elementų pokyčius, darančius poveikį ūkininkų atlygiui;*
- (25) atsižvelgiant į tai, kad ūkininkų ir jų organizacijų derybinė pozicija yra pažeidžiama, į pastaruosiu metu pasitaikantį didelį žemės ūkio gamybos sąnaudų bei rinkos kainų svyravimą ir tai, kad kainų pokyčio persidavimas tiekimo grandinėje turi būti veiksmingesnis, į ilgesnės nei šešių mėnesių trukmės sutartis *pieno sektoriuje ir ilgesnės nei 12 mėnesių trukmės sutartis kituose sektoriuose* turėtų būti įtraukiama nuostata dėl peržiūros, kurios taikymą galėtų inicijuoti ūkininkai *arba* jų organizacijos, *pavyzdžiui, atsižvelgdami į nenumatytas aplinkybes, tokias kaip ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, gyvūnų ligų protrūkiai, geopolitinė įtampa, ar bet kokią kitą priežastį.* Tokia nuostata turėtų suteikti ūkininkams galimybę **po atitinkamai pirmų 6 arba 12 mėnesių** bet kuriuo metu prašyti peržiūrėti sutarties elementus ir, jei susitarimas negali būti **pasiektas**, leisti jiems sutartį nutraukti. Tai neturėtų daryti poveikio šalių teisei derėtis dėl kitų sutarties peržiūros galimybių;

- (26) siekiant padidinti sutarčių skaidrumą ir prisidėti prie sąžiningesnės prekybos praktikos, valstybėms narėms turėtų būti suteikiama galimybė reikalauti rašytinės žemės ūkio produktų pristatymo sutartis registruoti;
- (27) tam tikros su žemės ūkio ir maisto produktais susijusios vertikaliojo ir horizontaliojo bendradarbiavimo iniciatyvos, kuriomis siekiama, kad būtų taikomi griežtesni nei privalomieji reikalavimai, gali padaryti teigiamą poveikį įgyvendinant bendros žemės ūkio politikos tikslą užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį ir Sąjungos darnaus vystymosi tikslą. Todėl tam tikromis aplinkybėmis tokioms iniciatyvoms neturėtų būti taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis;
- (28) didelio rinkos disbalanso laikotarpiais tam tikrų kategorijų kolektyviniai privačių veiklos vykdytojų veiksmai gali padėti stabilizuoti atitinkamus sektorius. ***Tokie kolektyviniai*** privačių veiklos vykdytojų ***veiksmai galėtų būti, pavyzdžiui, tų veiklos vykdytojų pagamintų produktų pašalinimas iš rinkos arba nemokamas paskirstymas, be kita ko, labdaros organizacijoms***. Siekiant užtikrinti, kad privatūs veiklos vykdytojai turėtų būtinų išteklių tiems veiksams įgyvendinti, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė leisti tiems veiksams remti panaudoti Sąjungos išteklius iš žemės ūkio rezervo. Be to, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė ***nedelsiant*** skirti papildomų nacionalinių išteklių;

- (29) 2025 m. vasario 19 d. *Komisijos komunikate „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“ Komisija primena, kad gyvulininkystė yra labai svarbi Sąjungos žemės ūkio sektoriui, konkurencingumui ir sanglaudai. Tvarios gyvulininkystės sistemos yra labai svarbios Sąjungos ekonomikai, kaimo vietovių gyvybingumui ir aplinkos bei kaimo kraštovaizdžių išsaugojimui. Sąjungos gyvulininkystės sektorius yra ypač pažeidžiamas dėl įvairių sukrėtimų ir pasaulinės konkurencijos ir turi atitikti aukštus gamybos standartus, už kuriuos rinka ne visada atlygina. Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant tiek į Sąjungos gamintojų, tiek į vartotojų interesus, būtina pripažinti natūralią mėsos ir mėsos gaminių sudėtį. Su mėsa susiję terminai dažnai turi kultūrinę ir istorinę reikšmę. Todėl tikslinga apsaugoti su mėsa susijusius terminus, kad būtų padidintas maisto sudėties ir maistinės sudėties skaidrumas vidaus rinkoje ir užtikrinta, kad vartotojai galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus. Toks aiškumas ypač svarbus vartotojams, pageidaujantiems konkrečios maistinės sudėties, tradiciškai siejamos su mėsos gaminiais. Todėl Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 tikslais ir jo taikymo srityje terminas „mėsa“ turėtų reikšti valgomojias gyvūnų dalis.*

- (30) *be to, kalbant apie SESV I priede išvardytus žemės ūkio produktus, taip pat tame priede neišvardytus maisto produktus, tam tikri terminai turėtų būti vartojami tik apibūdinant iš mėsos gautus produktus, nedarant poveikio gamyboje naudojamiems technologiniams procesams, kuriais nesiekiama visiškai arba iš dalies pakeisti mėsos ar bet kurios mėsos sudedamosios dalies, arba produktus, kurių pavadinime tie terminai vartojami kartu su vienu ar keliais žodžiais, skirtais gyvūnų, iš kurių gaunamas tam tikras žemės ūkio produktas, rūšims nurodyti, nedarant poveikio šių terminų vartojimui žvejybos ir akvakultūros produktų, kaip apibrėžta Sąjungos teisėkūros procedūra priimtuose aktuose dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo. Siekiant atsižvelgti į tai, kad esama tam tikrų produktų, kurie nėra gaunami iš mėsos ir kurių tikslus pobūdis yra žinomas dėl nusistovėjusio ilgalaikio vartojimo ir todėl negali kilti jokios painiavos vartotojui, į Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 78 straipsnio 3 dalį turėtų būti įtraukti įgaliojimai Komisijai sudaryti pavadinimų, kuriuos būtų leidžiama vartoti atskirai arba kartu su kitais žodžiais, sąrašą, kuriame būtų atsižvelgiama į tai, kaip tie terminai vartojami skirtingomis kalbomis;*
- (31) *siekiant sudaryti sąlygas cukrinių runkelių augintojams pasinaudoti didesniu sutarčių aiškumu ir siekiant užtikrinti suderintą sutarčių sistemą, kartu atsižvelgiant į cukrinių runkelių sektoriaus ypatumus, cukrinių runkelių pristatymo sutartyse nustatytos pirkimo sąlygos turėtų būti suderintos su rašytinių sutarčių naudojimo kituose žemės ūkio sektoriuose sąlygomis;*

- (32) todėl Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (33) siekiant sustiprinti ūkininkų padėtį maisto tiekimo grandinėje, turėtų būti iš dalies pakeistos tam tikros Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/2115⁹ nuostatos, susijusios su tam tikruose sektoriuose taikomų intervencinių priemonių rūšimis. Šiais pakeitimais siekiama skatinti ūkininkus tapti arba likti gamintojų organizacijų arba gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, nariais, atsižvelgiant į teigiamą gamintojų organizacijų ir gamintojų organizacijų asociacijų vaidmenį stiprinant gamintojų derybinę galią. Be to, siekiant užtikrinti veiksmingesnį ir tikslingesnį gamintojų organizacijų rėmimą pagal valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką parengtus strateginius planus (BŽŪP strateginiai planai), turėtų būti numatyta galimybė kai kuriuose sektoriuose padidinti Sąjungos finansinę paramą veiksmų programoms;

⁹ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (34) kai kuriose valstybėse narėse vaisių ir daržovių, kuriais prekiauja gamintojų organizacijos, produkcijos vertė, palyginti su bendra vaisių ir daržovių produkcijos verte, tebėra gerokai mažesnė už Sąjungos vidurkį. Viena iš taikomų finansinių paskatų – valstybės narės jau gali teikti Reglamento (ES) 2021/2115 53 straipsnyje numatytą nacionalinę finansinę paramą gamintojų organizacijoms, įsikūrusioms tam tikruose regionuose, kuriuose organizacijų steigimosi lygis yra gerokai mažesnis už Sąjungos vidurkį. Siekiant didinti konkurencingumą, stiprinti ūkininkų padėtį vertės grandinėje ir skatinti steigti naujas gamintojų organizacijas, gamintojų organizacijoms valstybėse narėse, kuriose tokių organizacijų steigimosi lygis trejus metus iš eilės iki atitinkamos veiksmų programos įgyvendinimo yra mažesnis nei 10 %, turėtų būti suteikta finansinė paskata – Sąjungos finansinės paramos padidinimas 10 %;
- (35) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas kartų kaitai ūkininkavimo sektoriuje ir skatinti naujus gamintojus prisijungti prie vaisių ir daržovių sektoriaus ir Reglamento (ES) 2021/2115 42 straipsnio f punkte nurodytų kitų sektorių gamintojų organizacijų, turėtų būti suteikta paskata prie gamintojų organizacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, prisijungiantiems jauniems ūkininkams ir naujiems ūkininkams. Visų pirma turėtų būti galima **20 procentinių punktų** padidinti Sąjungos finansinę paramą išlaidoms, susijusioms su investicijomis jaunųjų ūkininkų arba naujų ūkininkų, **pirmą kartą** prisijungusių prie pripažintos gamintojų organizacijos, valdose;

- (36) pastaraisiais keleriais metais pasikartojantys pavojingi meteorologiniai reiškiniai, gaivalinės nelaimės, augalų ligos ir kenkėjų antplūdžiai leido įsitikinti, kad gamintojų organizacijoms ir gamintojų organizacijų asociacijoms naudinga turėti galimybę perorientuoti lėšas, įskaitant Sąjungos finansinę paramą iš veiklos fondo, intervencinėms priemonėms, kurių reikia tokių įvykių padariniams šalinti. Todėl būtina numatyti galimybę tam tikromis sąlygomis Reglamento (ES) 2021/2115 **52 straipsnio 1 dalyje, 62 straipsnyje, 65 straipsnio 1 dalyje ir 68 straipsnyje** nustatytą Sąjungos finansinę paramą padidinti nuo 50 % iki 70 % faktiškai patirtų išlaidų;
- (37) siekiant remti intervencinių priemonių įvedimą Reglamento (ES) 2021/2115 42 straipsnio f punkte nurodytuose kituose sektoriuose, valstybėms narėms nuo 2025 m. sausio 1 d. turėtų būti suteikta daugiau lankstumo, *įvertinus pasekmes pajamų paramos dydžiui*, koreguoti lėšų paskirstymą tiems sektoriams. Todėl valstybės narės turėtų turėti galimybę panaudoti iki 6 % jų asignavimų tiesioginėms išmokoms;

- (38) todėl Reglamentas (ES) 2021/2115 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (39) siekiant užtikrinti, kad valstybės narės galėtų naudoti Sąjungos išteklius iš žemės ūkio rezervo privačių veiklos vykdytojų kolektyviniams veiksams remti didelio rinkos disbalanso laikotarpiais, galimybė naudoti žemės ūkio rezervą turėtų būti išplėsta, kad apimtų paramą kolektyviniams veiksams, kai Komisija nusprendžia, kad tiems veiksams netaikomos konkurencijos taisyklės;
- (40) todėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116¹⁰ turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

¹⁰ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

- (41) siekiant rinkos dalyviams duoti pakankamai laiko prisitaikyti ir suteikti Komisijai galimybę įvertinti esamas nacionalines sistemas ir praktiką, taisyklių, susijusių su neprivalomų apibūdinimų „sąžiningas“ ir „teisingas“ bei lygiavertę *reikšmę turinčių apibūdinimų* ir apibūdinimo „trumpos tiekimo grandinės“ išimtinę vartojimo teise, taikymas turėtų būti atidėtas dvejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo datos. *Lygiai taip pat*, kad veiklos vykdytojai galėtų pritaikyti savo sutartinius santykius pagal naujas rašytinių sutarčių taisykles, *o pieno sektoriaus gamintojų organizacijos galėtų pakoreguoti savo įstatus*, tų taisyklių taikymas turėtų būti atidėtas *dvejiems metams* nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. *Be to, kad rinkos dalyviai galėtų pritaikyti ir pakoreguoti savo rinkodaros strategijas, mėsos ir mėsos gaminių apibrėžčių ir rezervuotų pavadinimų taikymas turėtų būti atidėtas trejiems metams nuo šio reglamento įsigaliojimo datos. Tačiau produktais, kurie buvo pagaminti arba importuoti laikantis taisyklių, taikytų iki datos, kurią pradedamos taikyti naujosios taisyklės, turėtų būti leidžiama prekiauti toliau arba ne ilgiau kaip šešerius metus nuo šio reglamento įsigaliojimo datos, arba iki datos, kada pasibaigs atsargos, priklausomai nuo to, kuri įvyksta anksčiau,*

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 iš dalies keičiamas taip:

I

1) 75 straipsnio 3 dalies j punktas pakeičiamas taip:

„j) ūkininkavimo ir (arba) kilmės vietą;“;

2) 78 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) visiems sektoriams, kuriuose gaminamos valgomosios gyvūnų dalys, ir visų pirma galvijai, kiaulienai, avienai bei ožkiai ir paukščių sektoriams;“;

ii) d punktas išbraukiamas;

b) 3 dalis papildoma šia pastraipa:

„VII priedo Ia dalies 3 punkto atžvilgiu Komisijai pagal 227 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas, leidžiant taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, kuriomis leidžiama vartoti pavadinimus tik iš mėsos gaunamiems produktams ir kitiems produktams, kurių tikslus pobūdis yra žinomas dėl nusistovėjusio ilgalaikio vartojimo ir todėl negali kilti jokios painiavos vartotojui, apibūdinti.“;

3) II dalies II antraštinės dalies I skyriaus 1 skirsnyje įterpiamas šis poskirsnis:

„3a poskirsnis

Neprivalomų apibūdinimų vartojimas visų 1 straipsnio 2 dalyje išvardytų sektorių produktams apibūdinti

88a straipsnis

Neprivalomi komercinių sąlygų apibūdinimai

1. Apibūdinimas „sąžiningas“ arba „teisingas“ arba lygiavertę jiems **reikšmę turintys** apibūdinimai atskirai arba kartu su kitais apibūdinimais gali būti vartojami **II** rinkai pateikiamų 1 straipsnio 2 dalyje išvardytų sektorių produktų etiketėse, pateikime, reklaminėje medžiagoje ar komerciniuose dokumentuose, **jeigu šie** apibūdinimai yra vartojami pirkėjams informuoti apie taikomas gamybos organizavimo, platinimo ar pateikimo rinkai sąlygas ir kuriais siekiama **užtikrinti** bent **II** :

- a) stabilumą, *be kita ko, sudarant gamintojų ir pirkėjų sutartis*, ūkininkų santykių su pirkėjais skaidrumas visoje tiekimo grandinėje, *taip pat informacijos apie dalyvaujančius ūkininkus skaidrumas*;
- b) kainą, kurią, dalyvaujančių ūkininkų vertinimu, teisinga *ir pelninga* mokėti už jų produktus ir
- c) kolektyvines iniciatyvas, kuriomis siekiama vieno ar daugiau Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų, *visų pirma prisidedant prie kaimo bendruomenių vystymosi, šiuo tikslu ypač remiant demokratiškai valdomas kolektyvines ūkininkų organizacijas*.

Pirmos pastraipos b punkto tikslais nustatant kainą gali būti atsižvelgiama į atitinkamus turimus duomenis apie gamybos sąnaudas.

- 2. Apibūdinimas „trumpa tiekimo grandinė“ atskirai arba kartu su kitais apibūdinimais gali būti vartojamas rinkai pateikiamų 1 straipsnio 2 dalyje išvardytų sektorių produktų etiketėse, pateikime, reklaminėje medžiagoje ar komerciniuose dokumentuose su sąlyga, kad *vartotojai gali lengvai identifikuoti dalyvaujančių ūkininkų valdas, kuriose atitinkama žaliava buvo pagaminta, ir* šis apibūdinimas yra vartojamas pirkėjams informuoti apie taikomas gamybos organizavimo, platinimo ar pateikimo rinkai sąlygas, kuriomis *užtikrinamas*:

- a) tiesioginis ūkininko ir produkto galutinio vartotojo ryšys, ***pasitelkiant vieną tarpininką, jei tinkama***, arba
- b) glaudus ūkininko ir produkto galutinio vartotojo ryšys, ***pasitelkiant ribotą tarpininkų skaičių, o ūkininkui, tarpininkams ir produkto galutiniam vartotojui esant geografiškai arti vieniems kitų.***

I

- 3. Komisijai pagal 227 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, ***kuriais šis reglamentas iš dalies keičiamas, šio straipsnio 1 dalį*** papildant apibūdinimais, kurie yra lygiaverčiai apibūdinimui „sąžiningas“ arba „teisingas“, kai tokie lygiaverčiai apibūdinimai vartojami rinkoje siekiant informuoti pirkėjus apie šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas, ***ir kuriais šis reglamentas papildomas nustatant taisykles arba patikslinant šio straipsnio 1 ir 2 dalių taikymo sąlygas, atsižvelgiant į atitinkamus tarptautinius standartus ir susijusias kokybės sertifikavimo sistemas.***
- 4. Valstybės narės gali priimti arba toliau taikyti nacionalines taisykles, kuriomis nustatomos atitinkamai 1 ir 2 dalyse nurodytų apibūdinimų vartojimo sąlygos, papildančios 1 dalies a, b ir c punktuose ir 2 dalies a ir b punktuose nurodytas sąlygas. Tokiomis taisyklėmis negali būti draudžiama, ribojama ar trukdoma vartoti tose dalyse nurodytus apibūdinimus produktams, kurie teisėtai gaminami arba parduodami kitoje valstybėje narėje vartojant tose dalyse nurodytus apibūdinimus, apibūdinti.

5. Šis straipsnis nedaro poveikio Reglamente (ES) Nr. 1169/2011 nustatytoms taisyklėms.“;

4) 148 straipsnis pakeičiamas taip:

„148 straipsnis

Sutartiniai santykiai pieno ir pieno produktų sektoriuje

1. Kai ūkininkai, *įskaitant ūkininkų asociacijas*, gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos Sąjungoje pristato pieną ar pieno produktus perdirbėjams, surinkėjams, platintojams ar mažmenininkams, sudaroma rašytinė tų šalių sutartis.

Pirmoje pastraipoje nurodyta pareiga taikoma tik:

- a) *ūkininkams, kurie savo valdose gamina žalią pieną arba perdirba jų valdose pagamintą žalią pieną į pieną ir pieno produktus;*
- b) *ūkininkų asociacijoms, gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms, kurios perdirba a punkte nurodytus produktus arba jais prekiauja.*

Tokia rašytinė sutartis turi atitikti 4 ir 8 dalyse nustatytas sąlygas.

Pasikonsultavusios su atitinkamais ūkininkų arba tarpšakinių organizacijų, pripažintų pagal 163 straipsnio 1 dalį, atstovais, valstybės narės gali nuspręsti, kad įtraukti rodiklius, indeksus ar galutinės kainos apskaičiavimo metodus, nurodytus šio straipsnio 4 dalies c punkto i papunkčio antroje įtraukoje, nėra privaloma ir kad pristatymui netaikomi 4 dalies c punkto iii papunktyje nustatyti reikalavimai dėl nuostatos dėl peržiūros, jei nuspėjamumo, skaidrumo ir kainų pokyčio persidavimo poveikį atitinkamam pienui ar pieno produktams galima pasiekti kitais būdais, arba kad pareiga įtraukti elementus, nurodytus šio straipsnio 4 dalies c punkto i papunkčio antroje įtraukoje ir šio straipsnio 4 dalies c punkto iii papunktyje, dėl nuostatos dėl peržiūros šių produktų atžvilgiu nebūtų tinkama ar proporcinga dėl kitų pagrįstų priežasčių.

Šiame straipsnyje surinkėjas – tai įmonė, kuri žalią pieną gabena iš ūkininko ar kito surinkėjo žalio pieno perdirbimo įmonei ar kitam surinkėjui, kai kiekvienu atveju yra perleidžiama nuosavybės teisė į žalią pieną.

2. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti, kad:

- a) kai pieną ir pieno produktus pristato veiklos vykdytojai arba kai pienas ir pieno produktai yra pristatomi *veiklos vykdytojams, kuriems netaikoma 1 dalis*, turi būti sudaroma rašytinė sutartis;

- b) **█** pateikti rašytinį pasiūlymą sudaryti sutartį dėl pieno ir pieno produktų pristatymo *yra privaloma*.

Dėl šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų rašytinių pasiūlymų sudaryti sutartį atitinkama *valstybė narė gali nuspręsti, kad tokį pasiūlymą turi pateikti pirmieji pieno ir pieno produktų pirkėjai, arba ūkininkas, įskaitant ūkininkų asociaciją, arba gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija*.

Šios dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos sutartys arba šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyti pasiūlymai sudaryti sutartį turi atitikti 4 ir 8 dalyse nustatytas sąlygas.

3. Valstybės narės *užtikrina, kad susitariančiosioms šalims būtų prieinami* tarpininkavimo *arba panašūs mechanizmai, įskaitant esamus mechanizmus. Tokie mechanizmai turi būti savanoriški susitariančiosioms šalims ir nešališki*, taikomi tais atvejais, kai nėra *abipusiškai priimtinos* sutarties, nurodytos 1 ir 2 dalyse, arba, kai 1 ir 2 dalyse nurodyta sutartis yra, tos sutarties peržiūrai. Tie mechanizmai *gali apimti ūkininkų organizacijų atstovus*.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie **█** šios dalies *pirmoje pastraipoje nurodytus mechanizmus, prieinamus jų teritorijoje*.

4. 1 arba 2 dalyje nurodyta sutartis ar nurodytas pasiūlymas sudaryti sutartį:
- a) sudaromi (pateikiami) prieš pristatymą,
 - b) sudaromi (pateikiami) raštu, *įskaitant elektroninę formą*, ir
 - c) turi apimti konkrečiai šiuos elementus:
 - i) už pristatymą mokėtiną kainą, kuri:
 - yra pastovi ir nustatoma sutartyje arba
 - apskaičiuojama derinant įvairius sutartyje nurodytus veiksnius, įskaitant objektyvius rodiklius, indeksus ar galutinės kainos apskaičiavimo metodus, kurie yra lengvai prieinami bei suprantami ir atspindi rinkos sąlygų pokyčius ir gamybos sąnaudų *atitinkamų elementų pokyčius, darančius poveikį ūkininkų atlygiui*, pristatytus kiekius ir pristatyto pieno bei pieno produktų kokybę ar sudėtį; tuo tikslu valstybės narės gali nustatyti *sutartyse naudotinus rodiklius, kurie gali būti skelbiami internete*, remdamosi objektyviais kriterijais, grindžiamais atliktais gamybos ir maisto tiekimo grandinės tyrimais, *arba atsižvelgdamos į objektyvius duomenis, gautus iš tokių šaltinių kaip tarpšakinės organizacijos, ES žemės ūkio maisto produktų grandinės stebėjimo centras (AFCO), arba į visus turimus atitinkamus objektyvius duomenis*; sutarčių šalys gali pasirinkti remtis šiais arba bet kuriais kitais rodikliais;

- ii) žalio pieno kiekį arba pieno ar pieno produktų, kurie turi būti pristatyti, kokybę ir kiekį, taip pat pristatymo tvarkaraštį;
 - iii) sutarties, kuri gali būti terminuota arba neterminuota su nutraukimo sąlyga, trukmę ir, jei sutarties minimali trukmė yra ilgesnė nei šeši mėnesiai, nuostatos dėl peržiūros taikymą gali inicijuoti ūkininkas, **įskaitant ūkininkų asociaciją, arba** gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija;
 - iv) išsamią informaciją apie mokėjimo laikotarpius ir procedūras, **įskaitant bet kokių nuolaidų, dėl kurių susitarė šalys, taikymą;**
 - v) pieno ar pieno produktų surinkimo ar pristatymo tvarką ir
 - vi) *force majeure* atveju taikytinas taisykles.
5. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį nereikalaujama tokiais atvejais, kai:
- a) atitinkamą pieną ar pieno produktus gamintojų organizacijos ar kooperatyvo narys pristato gamintojų organizacijai ar kooperatyvui, kuriam jis priklauso, su sąlyga, kad tos gamintojų organizacijos ar kooperatyvo įstatuose arba tuose įstatuose numatytose arba pagal juos **■** priimtose taisyklėse ir sprendimuose **numatytos skaidrios ir demokratiškai priimtose taisyklės, žinomos iš anksto, dėl tų narių pristatomo pieno ar pieno produktų kainos nustatymo metodų, atsižvelgiant į poveikį ūkininkų atlygiui, ir dėl mokėjimo laikotarpių ir procedūrų;**
 - b) pristatoma nemokamai arba siekiant realizuoti nebetinkamą parduoti pieną ar pieno produktus.
6. Valstybės narės gali nuspręsti, kad rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį nereikalaujama vienu ar keliais iš šių atvejų:
- a) **pirmasis pieno ar pieno produktų pirkėjas yra labai maža arba mažoji įmonė, kaip tai suprantama Rekomendacijoje 2003/361/EB;**

- b) *bendra šalių sutarto* pristatymo *ar pristatymų vertė neviršija didžiausios ribos*, kurią turi nustatyti atitinkama valstybė narė ir kuri neturi būti *didesnė nei 10 000 EUR*;
- c) *sutartis sudaroma ir mokėjimas už pieną ar pieno produktus atliekamas pristatymo metu*;
- d) pristatomam pienui ar pieno produktams būdingi sezoniniai pasiūlos ar paklausos svyravimai arba jie greitai genda; arba
- e) pristatomam pienui ar pieno produktams taikoma tradicinė arba nusistovėjusi pardavimo praktika.

I

7. Kai remiantis 5 dalies b **punktu** arba 6 dalimi rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį nereikalaujama, ūkininkas, **įskaitant ūkininkų asociaciją, arba** gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija gali prašyti, kad bet kokiam pieno arba pieno produktų pristatymui perdirbėjui, platintojui, mažmenininkui arba surinkėjui būtų naudojama šalių rašytinė sutartis arba rašytinis pasiūlymas sudaryti sutartį. Tokia sutartis arba pasiūlymas sudaryti sutartį turi atitikti 4 dalyje ir 8 dalies pirmoje pastraipoje nustatytas sąlygas.
8. Dėl visų pieno ar pieno produktų pristatymo sutarčių, kurias sudaro ūkininkai, **įskaitant ūkininkų asociacijas, arba** gamintojų organizacijos ar gamintojų organizacijų asociacijos ir surinkėjai, perdirbėjai, platintojai ar mažmenininkai, elementų, įskaitant 4 dalies c punkte nurodytus elementus ir jų sudedamąsias dalis, šalys derasi be apribojimų.

Valstybės narės gali nustatyti vieną ar daugiau iš šių dalykų:

- a) dėl 1 dalyje nurodytų rašytinių sutarčių:
- i) pareigą šalims susitarti dėl atitinkamo pristatomo pieno ar pieno produktų kiekio ir už tą pristatymą mokėtinos kainos santykio;

- ii) minimalią trukmę, kuri turi būti bent šeši mėnesiai ir netrukdyti tinkamam vidaus rinkos veikimui;
- b) dėl 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų rašytinių pasiūlymų sudaryti sutartį – pareigą užtikrinti, kad į rašytinį pasiūlymą sudaryti sutartį būtų įtraukta nacionalinėje teisėje nustatyta minimali sutarties trukmė, kuri turi būti bent šeši mėnesiai ir netrukdyti tinkamam vidaus rinkos veikimui.

Ūkininkai, *įskaitant ūkininkų asociacijas, arba* gamintojų organizacijos ar gamintojų organizacijų asociacijos gali raštu atsisakyti laikytis pagal antrą pastraipą valstybių narių nustatomos minimalios trukmės reikalavimo.

- 9. Valstybės narės gali reikalauti, kad pieno ar pieno produktų pirkėjas 1 dalyje nurodytas rašytines sutartis užregistruotų prieš ūkininkui, *įskaitant ūkininkų asociaciją, arba* gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai pristatant atitinkamą pieną ar pieno produktus surinkėjui, perdirbėjui, platintojui ar mažmenininkui jų teritorijoje.

10. Valstybės narės, kurios pasinaudoja **I**, 2, 6, 8 ir 9 dalyse nurodytomis galimybėmis, informuoja Komisiją apie tai, kaip tos galimybės taikomos.
11. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos priemonės, būtinos šio straipsnio 4 ir 5 dalims vienodai taikyti, ir priemonės, susijusios su pranešimais, kuriuos pagal šio straipsnio 10 dalį turi pateikti valstybės narės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 229 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

5) 149 straipsnio 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) su sąlyga, kad atskiros gamintojų organizacijos atveju išpildomos visos šios sąlygos:

i) žalio pieno, dėl kurio deramasi, kiekis neviršija 7 % viso Sąjungoje pagaminamo kiekio;

- ii) *žalio pieno, dėl kurio deramasi ir kuris gaminamas bet kurioje konkrečioje valstybėje narėje, kiekis neviršija 36 % tos valstybės narės bendro pagaminamo kiekio, ir*
- iii) *žalio pieno, dėl kurio deramasi ir kuris pristatomas bet kurioje konkrečioje valstybėje narėje, kiekis neviršija 36 % tos valstybės narės bendro pagaminamo kiekio,“;*

6) 152 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) a punktas pakeičiamas taip:

„a) kurias sudaro 1 straipsnio 2 dalyje nurodyto **konkretaus sektoriaus** gamintojai ■ ir kurias pagal 153 straipsnio 2 dalies c punktą kontroliuoja ūkininkai nariai, ***gaminantys dirvožemyje auginamus arba gyvulininkystės žemės ūkio produktus; pripažinimas gali būti suteiktas vienam ar keliems konkretiems sektoriams, išvardytiems 1 straipsnio 2 dalyje, su sąlyga, kad gamintojų organizacija atitinka visų jų pripažinimo sąlygas.***“;

Valstybės narės gali nuspręsti, kad a punkte nurodyta ūkininkų narių vykdoma kontrolė gali būti vykdoma ūkininkų, gaminančių dirvožemyje auginamus arba gyvulininkystės žemės ūkio produktus, asociacijų, jei tas asociacijas kontroliuoja tie ūkininkai.

ii) b punkto įvadinis sakinyss pakeičiamas taip:

„b) kurios yra suformuotos ūkininkų, *gaminančių dirvožemyje auginamus arba gyvulininkystės žemės ūkio produktus*, iniciatyva ir vykdo bent vienos iš šių rūšių veiklą:“; ■

iii) c punkto vi papunktis pakeičiamas taip:

„vi) skatinti naudoti gamybos standartus ir tuo tikslu teikti techninę pagalbą, gerinti produktų kokybę ir kurti saugoma kilmės vietos nuoroda, saugoma geografinė nuoroda ar nacionaliniu kokybės ženkle žymimus produktus, įgyvendinti iniciatyvas, kuriomis skatinama kurti trumpas tiekimo grandines arba vartoti 88a straipsnyje nurodytus neprivalomus apibūdinimus;“;

b) 1a dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1a. Nukrypstant nuo SESV 101 straipsnio 1 dalies, pagal šio straipsnio 1 dalį pripažinta gamintojų organizacija arba gamintojų organizacija, įskaitant kooperatyvus *arba bet kuriuos kitus pagal nacionalinę teisę pripažintus lygiavertės teisinės formos subjektus*, kuri *pateikė paraišką dėl pripažinimo ir* kurios valstybė narė *dar nėra* pripažinusi gamintojų organizacija, su sąlyga, kad ji atitinka šio straipsnio 1 dalyje ir šio reglamento 154 straipsnyje nustatytus reikalavimus, gali savo narių vardu planuoti gamybą, optimizuoti gamybos sąnaudas, pateikti rinkai žemės ūkio produktus bei derėtis dėl jų tiekimo sutarčių ir tai ji gali daryti dėl visos savo narių bendros produkcijos arba jos dalies. *Tokia gamintojų organizacija gali pasinaudoti šia nukrypti leidžiančia nuostata per šio reglamento 154 straipsnio 4 dalies a punkte numatytą laikotarpį arba, jei valstybė narė iki to laikotarpio pabaigos nepriima jokie sprendimo dėl paraiškos dėl pripažinimo, – per penkerių metų laikotarpį nuo paraiškos dėl pripažinimo pateikimo dienos, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė nusprendė atsisakyti ją pripažinti.*“;

- c) 1b dalyje po pirmos pastraipos įterpiama ši pastraipa:

„Jei pagal 156 straipsnio 1 dalį pripažinta gamintojų organizacijų asociacija neatitinka šio straipsnio 1a dalies antros pastraipos a ir b punktuose nustatytų sąlygų, tačiau tas sąlygas atitinka jos nariai, ji taip pat gali vykdyti šio straipsnio 1a dalies pirmoje pastraipoje nurodytą veiklą, su sąlyga, kad:

- a) jos nariai buvo pripažinti pagal šio straipsnio 1 dalį;
- b) jos nariai nėra kitos pripažintos gamintojų organizacijų asociacijos nariai dėl *produktų, kuriuos apima šio straipsnio 1a dalies pirmoje pastraipoje nurodyta veikla, ir*

■

- c) *produktų, kuriuos apima šio straipsnio 1a dalies pirmoje pastraipoje nurodyta veikla, kiekis neviršija 36 % bendros to produkto nacionalinės produkcijos atitinkamoje valstybėje narėje.“;*

7) 153 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) bet kurio konkretaus valdos gaminamo produkto atveju būtų tik vienos gamintojų organizacijos nariai, kai konkretus produktas yra susijęs su produktais, kurie yra pakankamai skirtingi, visų pirma dėl jų savybių arba numatomos galutinės paskirties;

tačiau valstybės narės tinkamai pagrįstais atvejais gali nukrypti nuo šios sąlygos, kai gamintojai nariai turi du atskirus skirtingose geografinėse vietovėse esančius gamybos padalinius.“;

b) 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) taisyklės, pagal kurias ūkininkams nariams, gaminantiems dirvožemyje auginamus arba gyvulininkystės žemės ūkio produktus, leidžiama demokratiškai tikrinti savo organizacijos veiklą ir sprendimus, taip pat jos apskaitą ir biudžetus;“; ■

c) 2a dalis pakeičiama taip:

„2a. Gamintojų organizacijos įstatuose gali būti numatyta galimybė nariams palaikyti tiesioginį ryšį su pirkėjais, jei toks tiesioginis ryšys nekenkia tos gamintojų organizacijos siekiamiems tikslams, **be kita ko**, jos vykdomam pasiūlos koncentravimui ir produktų pateikimui rinkai. Laikoma, kad pasiūlos koncentravimas **ir produktų pateikimas rinkai** užtikrinami, jei dėl esminių pardavimo elementų, pvz., kainos, kokybės ir kiekio, derasi ir juos nustato gamintojų organizacija. ***Gamintojų organizacijos įstatatai, pagal kuriuos nariams leidžiama palaikyti tiesioginį ryšį su pirkėjais, gali apimti vidaus kontrolės ir prevencijos mechanizmus, siekiant užtikrinti, kad toks ryšys neigiamai nepaveiktų gamintojų organizacijos tikslų, įskaitant pasiūlos koncentravimą.***“;

d) 3 dalis ***išbraukiama***;

8) 157 straipsnio 1 dalies c punktas papildomas šiuo papunkčiu:

„xvii) skatinti vartoti 88a straipsnyje nurodytus neprivalomus apibūdinimus.“;

9) 168 straipsnis pakeičiamas taip:

„168 straipsnis
Sutartiniai santykiai

1. Kai ūkininkai, *įskaitant ūkininkų asociacijas, arba* gamintojų organizacijos ar gamintojų organizacijų asociacijos Sąjungoje pristato perdirbėjams, platintojams ar mažmenininkams 1 straipsnio 2 dalyje išvardytų sektorių žemės ūkio produktus, išskyrus pieną, pieno produktus ir cukrų, sudaroma rašytinė šalių sutartis.

Pirmoje pastraipoje nurodyta pareiga taikoma tik:

- a) *ūkininkams, gaminantiems dirvožemyje auginamus ar gyvulininkystės žemės ūkio produktus arba perdirbantiems tokius produktus, pagamintus jų valdose, arba*
- b) *ūkininkų asociacijoms, gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms, kurios perdirba a punkte nurodytus produktus arba jais prekiauja.*

Tokia rašytinė sutartis turi atitikti 4 ir 8 dalyse nustatytas sąlygas.

2. Valstybės narės taip pat gali nuspręsti, kad:

- a) kai žemės ūkio produktus pristato veiklos vykdytojai *arba kai žemės ūkio produktai yra pristatomi veiklos vykdytojams, kuriems netaikoma 1 dalis*, turi būti sudaroma rašytinė sutartis;
- b) pateikti rašytinį pasiūlymą sudaryti sutartį dėl žemės ūkio produktų pristatymo *yra privaloma*.

Dėl šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų rašytinių pasiūlymų sudaryti sutartį atitinkama valstybė narė gali nuspręsti, kad tokį pasiūlymą turi pateikti pirmieji žemės ūkio produktų pirkėjai arba ūkininkas, įskaitant ūkininkų asociaciją, arba gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija.

Šios dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytos sutartys arba šios dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyti pasiūlymai sudaryti sutartį turi atitikti šio straipsnio 4 ir 8 dalyse nustatytas sąlygas.

3. Valstybės narės *užtikrina*, kad *susitariančiosioms šalims* būtų prieinami tarpininkavimo arba *panašūs mechanizmai, įskaitant esamus mechanizmus. Tokie mechanizmai turi būti savanoriški susitariančiosioms šalims ir nešališki*, kad apimtų atvejus, kai nėra *abipusiškai priimtinos* sutarties, nurodytos 1 ir 2 dalyse, arba, kai 1 ir 2 dalyse nurodyta sutartis yra, dėl tos sutarties *peržiūros. Tie mechanizmai gali apimti ūkininkų organizacijų atstovus*.

Valstybės narės informuoja Komisiją apie šios dalies *pirmoje pastraipoje nurodytus* mechanizmus, *kurie yra prieinami* jų teritorijoje.

4. 1 ir 2 dalyje nurodyta sutartis arba pasiūlymas sudaryti sutartį:
- a) sudaromi (pateikiami) prieš pristatymą,
 - b) sudaromi (pateikiami) raštu, *įskaitant elektroninę formą*, ir
 - c) turi apimti konkrečiai šiuos elementus:
 - i) už pristatymą mokėtiną kainą, kuri:
 - yra pastovi ir nustatoma sutartyje arba
 - apskaičiuojama derinant įvairius sutartyje nurodytus veiksnius, įskaitant objektyvius rodiklius, indeksus ar galutinės kainos apskaičiavimo metodus, kurie yra lengvai prieinami bei suprantami ir atspindi rinkos sąlygų pokyčius ir gamybos sąnaudų *atitinkamų elementų pokyčius, darančius poveikį ūkininkų atlygiui*, pristatytus kiekius ir pristatytų žemės ūkio produktų kokybę ar sudėtį; tuo tikslu valstybės narės gali nustatyti *sutartyse naudotinus* rodiklius, kurie *gali būti skelbiami internete*, remdamosi objektyviais kriterijais, grindžiamais atliktais gamybos ir maisto tiekimo grandinės tyrimais, *arba atsižvelgdamos į objektyvius duomenis, gautus iš tokių šaltinių kaip tarpšakinės organizacijos ar ES žemės ūkio maisto produktų grandinės stebėjimo centras (AFCO), arba į visus turimus atitinkamus objektyvius duomenis*; sutarčių šalys gali pasirinkti remtis šiais arba bet kuriais kitais rodikliais, kuriuos jos laiko svarbiais;

- ii) atitinkamų žemės ūkio produktų, kurie gali arba turi būti pristatyti, kieki ir kokybę, taip pat pristatymo tvarkaraštį;
- iii) sutarties, kuri gali būti terminuota arba neterminuota su nutraukimo sąlyga, trukmę, o sutartyse, kurių minimali trukmė yra ilgesnė nei **dvylika** mėnesių, – nuostatą dėl peržiūros, kurios taikymą gali inicijuoti **█** ūkininkas, **įskaitant ūkininkų asociaciją, arba** gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija;
- iv) išsamią informaciją apie mokėjimo laikotarpius ir procedūras, **įskaitant bet kokių nuolaidų, dėl kurių susitarė šalys, taikymą;**
- v) žemės ūkio produktų surinkimo ar pristatymo tvarką ir
- vi) *force majeure* atveju taikytinas taisyklės.

5. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį nereikalaujama tokiais atvejais, kai:
- a) atitinkamus žemės ūkio produktus gamintojų organizacijos ar kooperatyvo narys pristato gamintojų organizacijai ar kooperatyvui, kurio narys ***jis yra***, su sąlyga, kad tos gamintojų organizacijos ar kooperatyvo įstatuose arba tuose įstatuose numatytose arba pagal juos priimtose taisyklėse ir sprendimuose ***numatytos iš anksto žinomos skaidrios ir demokratiškai patvirtintos taisyklės dėl tų narių pristatomų produktų kainos nustatymo metodų, atsižvelgiant į poveikį ūkininkų atlygiui, taip pat dėl mokėjimo laikotarpių ir procedūrų;***
 - b) pristatoma nemokamai arba siekiant realizuoti nebetinkamus parduoti produktus.

6. Valstybės narės gali nuspręsti, kad rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį nereikalaujama vienu ar keliais iš šių atvejų:
- a) *pirmasis atitinkamų žemės ūkio produktų pirkėjas yra labai maža arba mažoji įmonė, kaip tai suprantama Rekomendacijoje 2003/361/EB¹;*
 - b) *bendra šalių sutarto pristatymo ar pristatymų vertė neviršija didžiausios ribos, kurią turi nustatyti atitinkama valstybė narė ir kuri negali būti didesnė nei 10 000 EUR; ■*
 - c) *atitinkami žemės ūkio produktai pristatomi ir už juos sumokama vienu metu arba dėl tinkamai pagrįstų priežasčių ne vėliau kaip per 3 darbo dienas;*
 - d) pristatomiems žemės ūkio produktams būdingi sezoniniai pasiūlos ar paklausos svyravimai arba jie greitai genda;
 - e) pristatomiems žemės ūkio produktams taikoma tradicinė arba nusistovėjusi pardavimo praktika;

f) pristatomi žemės ūkio produktai, dėl kurių valstybė narė, pasikonsultavusi su atitinkamais ūkininkų arba tarpšakinių organizacijų, pripažintų atitinkamuose sektoriuose pagal 158 straipsnio 1 dalį, atstovais, mano, kad šio straipsnio 1 ir 4 dalimis siekiamas nuspėjamumo, skaidrumo ir kainų pokyčio persidavimo poveikis tiems produktams yra pasiektas, arba kad pareiga sudaryti rašytines sutartis arba pateikti rašytinius pasiūlymus sudaryti sutartis dėl tų produktų nebūtų tinkama ar proporcinga dėl kitų pagrįstų priežasčių.

7. Kai remiantis 5 dalies b **punktu** arba 6 dalimi rašytinės sutarties arba rašytinio pasiūlymo sudaryti sutartį nereikalaujama, ūkininkas, **įskaitant ūkininkų asociaciją, arba** gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija gali prašyti, kad pristatant žemės ūkio produktus perdirbėjui, platintojui arba mažmenininkui būtų naudojama tokia rašytinė sutartis arba rašytinis pasiūlymas sudaryti sutartį. Tokia sutartis arba pasiūlymas sudaryti sutartį turi atitikti 4 dalyje ir 8 dalies pirmoje pastraipoje nustatytas sąlygas.

8. Dėl visų žemės ūkio produktų pristatymo sutarčių, kurias sudaro ūkininkai, *įskaitant ūkininkų asociaciją, arba* gamintojų organizacijos ar gamintojų organizacijų asociacijos ir perdirbėjai, platintojai ar mažmenininkai, elementų, įskaitant 4 dalies c punkte nurodytus elementus ir jų sudedamąsias dalis, šalys derasi be apribojimų.

Valstybės narės gali nustatyti vieną ar daugiau iš šių dalykų:

- a) dėl 1 dalyje nurodytų rašytinių sutarčių:
 - i) pareigą šalims susitarti dėl atitinkamo pristatomų žemės ūkio produktų kiekio ir už šį pristatymą mokėtiną kainą santykiu;
 - ii) minimalią trukmę, kuri turi būti bent šeši mėnesiai ir netrukdyti tinkamam vidaus rinkos veikimui;
- b) dėl 2 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytų rašytinių pasiūlymų sudaryti sutartį – pareigą užtikrinti, kad į rašytinį pasiūlymą sudaryti sutartį būtų įtraukta minimali sutarties trukmė, nustatyta nacionalinėje teisėje, bet ne trumpesnė nei šeši mėnesiai ir netrukdanti tinkamam vidaus rinkos veikimui.

Ūkininkai, *įskaitant ūkininkų asociacijas, arba* gamintojų organizacijos ar gamintojų organizacijų asociacijos gali raštu atsisakyti laikytis valstybių narių pagal antrą pastraipą nustatomos minimalios trukmės reikalavimo.

9. Valstybės narės gali reikalauti, kad žemės ūkio produktų pirkėjas 1 dalyje nurodytą rašytinę sutartį užregistruotų prieš ūkininkui, *įskaitant ūkininkų asociaciją, arba* gamintojų organizacijai ar gamintojų organizacijų asociacijai pristatant atitinkamus žemės ūkio produktus perdirbėjui, platintojui ar mažmenininkui jų teritorijoje.
10. Valstybės narės, kurios pasinaudoja 2, 6, 8 ir 9 dalyse nurodytomis galimybėmis, informuoja Komisiją apie tai, kaip tos galimybės taikomos.
11. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos priemonės, būtinos šio straipsnio 4 ir 5 dalims vienodai taikyti, ir priemonės, susijusios su pranešimais, kuriuos pagal šio straipsnio 10 dalį turi pateikti valstybės narės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 229 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“

■

10) 210a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis iš dalies keičiama taip:

i) *a punktas pakeičiamas taip:*

„a) aplinkosaugos tikslai, įskaitant klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, tausų kraštovaizdžio, vandens ir dirvožemio naudojimą ir apsaugą, be kita ko, pasitelkiant drėkinimo sistemas, perėjimas prie žiedinės ekonomikos, įskaitant maisto atliekų mažinimą ir iš mėšlo gaunamų maisto medžiagų grąžinamąjį perdirbimą į organines trąšas arba energijos gamybą, taršos prevencija ir kontrolė, taip pat biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas;“;

ii) papildoma šiais punktais:

- „d) parama didinant daugiausia šeimai priklausančia darbo jėga besinaudojančių mažų ūkių, kurių standartinė produkcija, kaip apibrėžta Tarybos reglamento (EB) Nr. 1217/2009* 2 straipsnio 8 punkte, neviršija 100 000 EUR, ekonominį gyvybingumą;
- e) patrauklumas ir parama jauniems žemės ūkio produktų gamintojams arba
- f) geresnės darbo ir saugos sąlygos vykdant žemės ūkio ir perdirbimo veiklą.”;

I

* 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1217/2009, kuriuo sukuriamas žemės ūkio valdų pajamų ir ūkinės veiklos apskaitos duomenų rinkimo tinklas Europos Sąjungoje (OL L 328, 2009 12 15, p. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).“;

b) 6 dalis pakeičiama taip:

„Nuo 2023 m. gruodžio 8 d. 1 dalyje nurodyti gamintojai gali prašyti Komisijos pateikti nuomonę dėl 1 dalyje nurodytų susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų, susijusių su tvarumo standartų įgyvendinimu siekiant prisidėti prie vieno ar daugiau iš 3 dalies a, b ir c punktuose nustatytų tikslų įgyvendinimo, suderinamumo.

Nuo ... [dveji metai nuo šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo dienos] 1 dalyje nurodyti gamintojai gali prašyti Komisijos pateikti nuomonę dėl 1 dalyje nurodytų susitarimų, sprendimų ir suderintų veiksmų, susijusių su tvarumo standartų įgyvendinimu siekiant prisidėti prie vieno ar daugiau iš 3 dalies d, e ir f punktuose nustatytų tikslų įgyvendinimo, suderinamumo su šiuo straipsniu.

Komisija savo nuomonę pareiškėjui išsiunčia per keturis mėnesius nuo išsamaus prašymo gavimo dienos.

Jei Komisija kuriuo nors metu po nuomonės pateikimo nustato, kad nebetenkinamos šio straipsnio 1, 3 ir 7 dalyse nurodytos sąlygos, ji paskelbia, kad ateityje atitinkamam susitarimui, sprendimui ar suderintiems veiksams bus taikoma SESV 101 straipsnio 1 dalis, ir atitinkamai informuoja gamintojus.

Komisija savo iniciatyva arba valstybei narei paprašius gali pakeisti nuomonės turinį, visų pirma tuo atveju, jeigu pareiškėjas pateikė netikslią informaciją arba nuomone piktnaudžiavo.“;

■

11) 222 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Didelio rinkos pusiausvyros sutrikimo laikotarpiais Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kad SESV 101 straipsnio 1 dalis būtų netaikoma bet kurio iš šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų sektorių ūkininkų, ūkininkų asociacijų ar tokių asociacijų susivienijimų arba pripažintų gamintojų organizacijų, pripažintų gamintojų organizacijų asociacijų ir pripažintų tarpšakinių organizacijų susitarimams ir sprendimams su sąlyga, kad tokiais susitarimais ir sprendimais netrukdoma tinkamam vidaus rinkos veikimui, jais siekiama tik stabilizuoti atitinkamą sektorių ir jie patenka į vieną ar daugiau iš šių kategorijų:

a) jų produktų pašalinimas iš rinkos arba nemokamas paskirstymas;

■

- b) transformavimas ir perdirbimas;
- c) privačių veiklos vykdytojų vykdomas sandėliavimas;
- d) bendros pardavimo skatinimo priemonės;
- e) susitarimai dėl kokybės reikalavimų;
- f) bendras išteklių, kurių reikia kovojant su gyvūnų ir augalų kenkėjų ir ligų plitimu Sąjungoje, arba išteklių, kurių reikia siekiant pašalinti gaivalinių nelaimių padarinius Sąjungoje, pirkimas;
- g) laikinas gamybos planavimas atsižvelgiant į specifinį gamybos ciklo pobūdį.

Kai Komisija priima įgyvendinimo aktus pagal šios dalies pirmą pastraipą, ji gali nuspręsti atitinkamoms valstybėms narėms leisti naudotis Sąjungos parama iš Reglamento (ES) 2021/2116 16 straipsnyje nurodyto žemės ūkio rezervo. Tokia finansinė parama *nedelsiant* suteikiama išteklių, būtinų tam, kad atitinkami veiklos vykdytojai galėtų tuos susitarimus ir sprendimus įgyvendinti.

Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriuose nustato šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo sritį, atsižvelgiant į 3 dalį, laikotarpį, kurį nukrypti leidžianti nuostata taikoma, ir, kai taikytina, atitinkamai valstybei narei pagal šios dalies antrą pastraipą iš žemės ūkio rezervo skirtą sumą.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 229 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.“;

12) 222a straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Komisija gali nuspręsti, kuriems iš 1 straipsnio 2 dalyje išvardytų žemės ūkio sektorių turi būti įsteigiami Sąjungos rinkos stebėjimo centrai. Komisija gali nuspręsti tuose stebėjimo centruose konkrečiai atskirti ekologinę ir neekologinę gamybą.“;

13) VII priede įterpiama ši dalis:

„Ia DALIS

Mėsos ir mėsos gaminių pavadinimai

1. Šioje dalyje „mėsa“ – tai valgomosios gyvūno dalys, kurioms taikomas šis reglamentas.
2. Šioje dalyje „mėsos gaminiai“ – iš mėsos gaunami produktai, kuriuos gaminant gali būti pridedama papildomų, jų gamybai būtinų medžiagų, jei šios medžiagos nenaudojamos visoms arba kai kurioms mėsos sudedamosioms dalims pakeisti. Tai nedaro poveikio termino „mėsa“ vartojimui kalbant apie produktus, kuriems taikomi Sąjungos teisėkūros procedūra priimti aktai dėl bendro žvejybos ir akvakultūros rinkų organizavimo.
3. Kalbant apie SESV I priede išvardytus produktus ir tame priede neišvardytus maisto produktus, išskyrus produktus, kuriems taikomi Sąjungos teisėkūros procedūra priimti aktai dėl bendro žvejybos ir akvakultūros rinkų organizavimo, ir kitus produktus, išvardytus deleguotajame akte, priimtame pagal šio reglamento 78 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą, terminas „mėsa“ ir toliau nurodyti terminai visuose prekybos etapuose vartojami tik apibūdinant mėsos gaminius ir gaminius, kurių pavadinime tie terminai vartojami kartu su vienu ar keliais žodžiais, skirtais gyvūnų, iš kurių gaunamas tam tikras žemės ūkio produktas, rūšims apibūdinti:

- a) jautiena;*
- b) veršiena;*
- c) kiauliena;*
- d) paukštiena;*
- e) vištiena;*
- f) kalakutiena;*
- g) antiena;*
- h) žąsiena;*
- i) ėriena;*
- j) subrendusių avių mėsa;*
- k) aviiena;*
- l) ožkiena;*

- m) blauzdelė;*
- n) išpjova*
- o) juosmens nugarinė;*
- p) paslėpsnis;*
- q) nugarinė;*
- r) šonkauliai;*
- s) mentė;*
- t) kulninė;*
- u) pjausnys;*
- v) sparnelis;*
- w) krūtinėlė;*
- x) šlaunelė;*
- y) krūtininė;*

- z) antrekotinė nugarinė;
 - aa) nugarinės su išpjova ir kaulu pjausnys;
 - ab) uodeginė;
 - ac) šoninė;
 - ad) didkepsnis;
 - ae) kepenys.
4. *Visų pirma terminas „mėsa“ ir šios dalies 3 punkte išvardyti terminai negali būti vartojami apibūdinti maisto produktams, sudarytiems, išskirtiems arba pagamintiems iš ląstelių kultūros arba audinių kultūros, gautos iš gyvūnų, augalų, mikroorganizmų, grybų ar dumblių, kaip tai suprantama Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2015/2283*.*
5. *Terminas „mėsa“ ir 3 punkte išvardyti terminai gali būti vartojami kartu mėsos gaminiams apibūdinti. Jie taip pat gali būti vartojami kartu su vienu ar keliais žodžiais apibūdinti sudėtiniam produktams, kurių nė viena sudedamoji dalis nepakeičia ir nėra skirta pakeisti jokios mėsos sudedamosios dalies ir kuriuose mėsa kiekybės arba produktui būdingų savybių požiūriu sudaro pagrindinę dalį.*

■ _____

* 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/2283 dėl naujų maisto produktų, iš dalies keičiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1169/2011 ir panaikinantį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 258/97 ir Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1852/2001 (OL L 327, 2015 12 11, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2283/oj>).“;

14) X priedas iš dalies keičiamas taip:

a) I punkto 1 ir 2 papunkčiai pakeičiami taip:

- „1. Tiekimo sutartys sudaromos raštu prieš pristatymą dėl tiksliai nurodyto runkelių kiekio.
2. Tiekimo sutartys gali būti daugiametės. Jei sutarties minimali trukmė yra ilgesnė nei *dvylika* mėnesių, į ją įtraukiama nuostata dėl peržiūros, kurios taikymą gali inicijuoti ūkininkas, *įskaitant ūkininkų asociaciją, arba* gamintojų organizacija ar gamintojų organizacijų asociacija.“;

- b) II punkto 2 papunktis papildomas šia pastraipa:

„Kaina apskaičiuojama derinant įvairius sutartyje nurodytus veiksnus, įskaitant objektyvius rodiklius, indeksus ar galutinės kainos apskaičiavimo metodus, kurie yra lengvai prieinami bei suprantami ir atspindi rinkos sąlygų pokyčius ir gamybos sąnaudų *atitinkamų elementų pokyčius, darančius poveikį ūkininkų atlygiui*, pristatytus kiekius ir pristatytų cukrinių runkelių kokybę ar sudėtį. Tuo tikslu valstybės narės gali nustatyti rodiklius remdamosi objektyviais kriterijais, grindžiamais atliktais gamybos ir maisto tiekimo grandinės tyrimais, *arba atsižvelgdamos į objektyvius duomenis, gautus iš tokių šaltinių kaip tarpšakinės organizacijos ar ES žemės ūkio maisto produktų grandinės stebėjimo centras (AFCO), arba į visus turimus atitinkamus objektyvius duomenis*. Tie sutartyse naudotini rodikliai *gali būti skelbiami internete*. Sutarčių šalys gali pasirinkti remtis tais arba bet kuriais kitais rodikliais ■ ;“;

- c) III punktas papildomas šia pastraipa:

„Tiekimo sutartyse nustatomos *force majeure* atveju taikytinos taisyklės.“;

- d) įterpiamas šis IXa punktas:

„IXa PUNKTAS

„Valstybės narės gali reikalauti, kad cukraus gamybos įmonė prieš pristatydama cukrinius runkelius rašytines tiekimo sutartis užregistruotų.“.

Reglamento (ES) 2021/2115 pakeitimai

Reglamentas (ES) 2021/2115 iš dalies keičiamas taip:

1) 52 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalis iš dalies keičiama taip:

„i) e punktas pakeičiamas taip:

„e) gamintojų organizacijų parduodama produkcija sudaro mažiau nei 20 % vaisių ir daržovių produkcijos valstybėje narėje; šis pardavimo lygis kiekvienais veiksmų programos trukmės metais apskaičiuojamas vaisių ir daržovių produkcijos, pagamintos atitinkamoje valstybėje narėje per laikotarpį, atitinkantį pagal 45 straipsnio c punktą priimtuose deleguotuosiuose aktuose dėl parduodamos produkcijos vertės nustatytą ataskaitinį laikotarpį, ir parduotos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pripažintų gamintojų organizacijų, vertę padalijus iš bendros vaisių ir daržovių produkcijos, pagamintos toje valstybėje narėje per tą patį laikotarpį, vertės.“;

ii) ■ papildoma šiuo punktu:

„i) gamintojų organizacija arba gamintojų organizacijų asociacija įgyvendina veiksmų programą valstybėje narėje, kurioje vaisių ir daržovių sektoriaus gamintojų organizacijų steigimosi lygis trejus metus iš eilės iki veiksmų programos įgyvendinimo buvo mažesnis nei 10 %; organizacijų steigimosi lygis apskaičiuojamas vaisių ir daržovių produkcijos, ■ pagamintos atitinkamoje valstybėje narėje ir parduotos gamintojų organizacijų ar gamintojų organizacijų asociacijų, pripažintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, *per trejus metus iš eilės, einančius prieš veiksmų programos įgyvendinimą*, vertę padalijus iš bendros toje valstybėje narėje *per tą patį laikotarpį* pagamintos vaisių ir daržovių produkcijos vertės.“;

b) įterpiama ši dalis:

„5a. Šio straipsnio 1 dalyje nustatyta 50 % riba padidinama iki **70 %** išlaidoms, susijusioms su 46 straipsnio a, b arba c punkte nurodytais tikslais, jei tenkinamos šios sąlygos:

a) išlaidos yra susijusios su jaunųjų ūkininkų arba naujų ūkininkų, *pirmą kartą* prisijungusių prie gamintojų organizacijos, pripažintos pagal Reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 ■, investicijomis į materialųjį ir nematerialųjį turtą, nurodytomis 47 straipsnio 1 dalies a punkte;

- b) a punkte nurodytos investicijos vykdomos šių jaunųjų ūkininkų arba jame nurodytų naujų ūkininkų valdose pagal pirmąją jų veiksmų programą ***arba per trejus metus nuo tos dienos, kai tie jaunieji ūkininkai arba nauji ūkininkai prisijungė prie gamintojų organizacijos.*** ■

- c) papildoma šia dalimi:

„7. ■ 1 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 70 % faktinių išlaidų, patirtų konkrečiais metais gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms įgyvendinant veiksmų programas, kurioms tais metais poveikį padarė pavojingi meteorologiniai reiškiniai, gaivalinės nelaimės, augalų ligos arba kenkėjų antplūdžiai, kuriuos turi nustatyti valstybės narės, ***su sąlyga, kad padidėjimas suteikiamas tik tuo atveju, kai nuostoliai viršija bent 30 % gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos vidutinės metinės produkcijos praėjusių trejų metų laikotarpiu arba vidutinės trejų metų produkcijos, apskaičiuotos atsižvelgiant į praėjusių penkerių metų laikotarpį, ribą, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės.*** ■ “;

2) 62 straipsnis papildomas šia dalimi:

„4. 2 dalyje numatyta 50 % riba padidinama iki 70 % faktinių išlaidų, patirtų konkrečiais metais gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms įgyvendinant veiksmų programas, kurioms tais metais poveikį padarė pavojingi meteorologiniai reiškiniai, gaivalinės nelaimės, augalų ligos arba kenkėjų antplūdžiai, kuriuos turi nustatyti valstybės narės, su sąlyga, kad padidinimas suteikiamas tik tuo atveju, kai nuostoliai viršija bent 30 % gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos vidutinės metinės produkcijos praėjusių trejų metų laikotarpiu arba vidutinės trejų metų produkcijos, apskaičiuotos atsižvelgiant į praėjusių penkerių metų laikotarpį, ribą, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės.“;

3) 65 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„e) 70 % faktinių išlaidų, patirtų konkrečiais metais gamintojų organizacijoms arba gamintojų organizacijų asociacijoms įgyvendinant veiksmų programas, kurioms tais metais poveikį padarė pavojingi meteorologiniai reiškiniai, gaivalinės nelaimės, augalų ligos arba kenkėjų antplūdžiai, kuriuos turi nustatyti valstybės narės, su sąlyga, kad padidinimas suteikiamas tik tuo atveju, kai nuostoliai viršija bent 30 % gamintojų organizacijos arba gamintojų organizacijų asociacijos vidutinės metinės produkcijos praėjusių trejų metų laikotarpiu arba vidutinės trejų metų produkcijos, apskaičiuotos atsižvelgiant į praėjusių penkerių metų laikotarpį, ribą, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės.“;

4) 68 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„2a. 52 straipsnio 3 dalies a–d, f, g ir h punktai ir 5a **bei** 7 dalys taikomi *mutatis mutandis*.“;

5) 88 straipsnio 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Nuo 2025 m. sausio 1 d. valstybės narės, pagal 119 straipsnį pateikusias prašymą dėl savo BŽŪP strateginio plano dalinio pakeitimo, gali peržiūrėti šio straipsnio 6 dalyje nurodytus savo sprendimus ir gali nuspręsti iki 6 % V priede numatytų savo asignavimų tiesioginėms išmokoms, atskaičiusios, kai aktualu, VIII priede nustatytus asignavimus medvilnei, panaudoti III antraštinės dalies III skyriaus 7 skirsnyje nurodytoms kituose sektoriuose taikomoms intervencinių priemonių rūšims.

Suma, atitinkanti šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytą valstybių narių asignavimų tiesioginėms išmokoms procentinę dalį ir tam tikrais finansiniais metais panaudota kituose sektoriuose taikomoms intervencinių priemonių rūšims, laikoma valstybių narių asignavimais finansiniams metams, skirtais kituose sektoriuose taikomoms intervencinių priemonių rūšims.“.

3 straipsnis

Reglamento (ES) 2021/2116 dalinis pakeitimas

Reglamento (ES) 2021/2116 16 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktas pakeičiamas taip:

„b) išimtinėms priemonėms pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 219, 220, 221 ir 222 straipsnius.“.

4 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Produktai, kurie neatitinka pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 VII priedo Ia dalį apibrėžtų pavadinimų ir kurie buvo pagaminti Sąjungoje arba į ją importuoti iki tų pavadinimų taisyklių taikymo pradžios dienos, gali būti toliau tiekiami rinkai, kol baigsis jų atsargos, arba ne ilgiau kaip ... [6 metai po šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo dienos], atsižvelgiant į tai, kuri data ankstesnė.

5 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

1 straipsnio *3 ir 4 punktai, 7 punkto d papunktis, 9 ir 14 punktai taikomi nuo ...* [] *dveji metai nuo šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo dienos*].

1 straipsnio 13 punktas taikomas nuo ... [treji metai nuo šio iš dalies keičiančio reglamento įsigaliojimo dienos].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkė

Pirmininkas